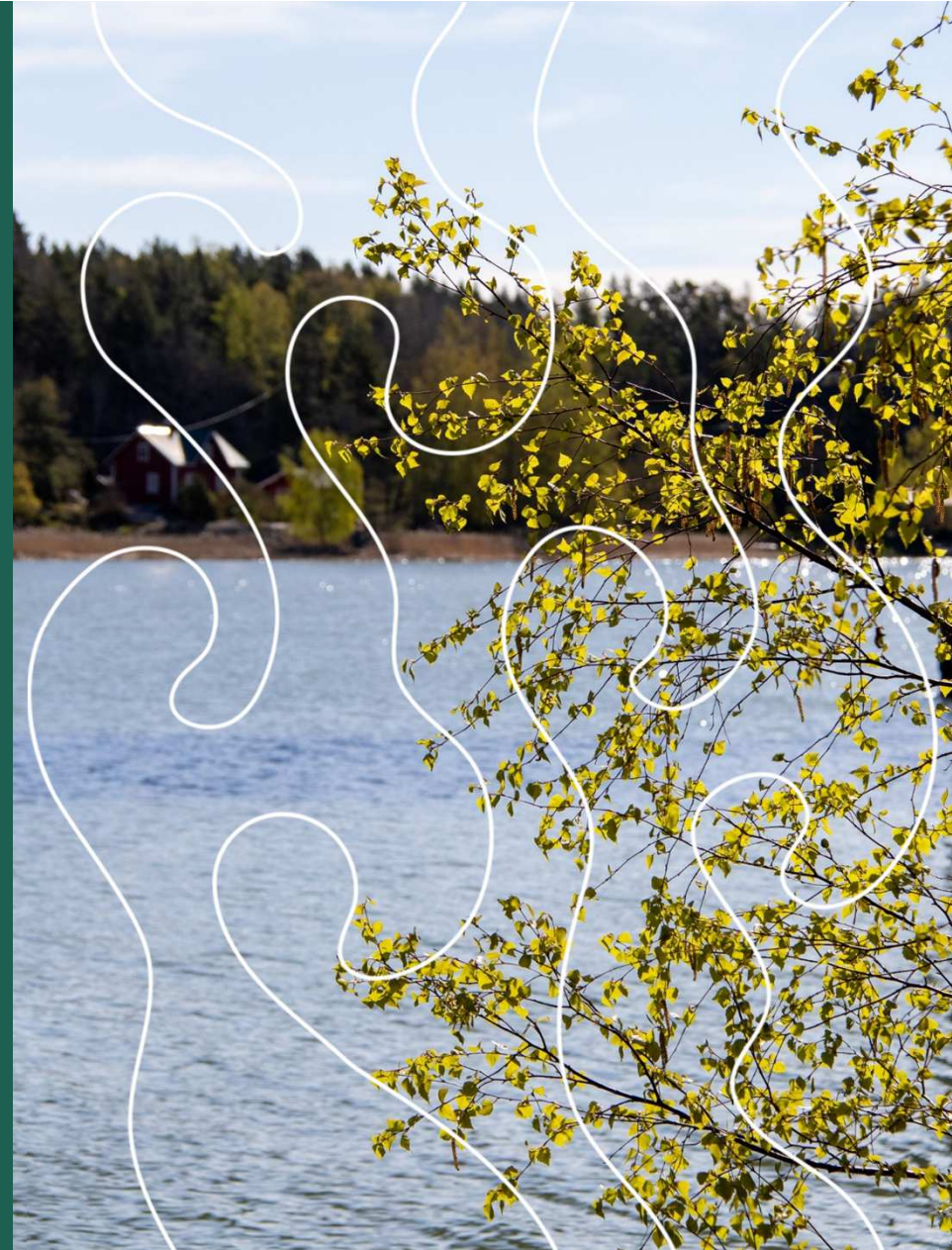

Ympäristö- ja ilmasto-ohjelma 2024-2030

Toimenpideohjelma 2025

Naantali*

YMPÄRISTÖ- JA ILMASTO-OHJELMAN TAVOITTEET

1. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 80% vuoteen 2030 mennessä (vuoden 2007 tasosta)
2. Luonnon köyhtymisen pysäyttäminen vuoteen 2030 mennessä
3. Saaristomeren ja vesistöjen hyvä tila vuoteen 2030 mennessä
4. Naantali on esimerkillinen ympäristö- ja ilmastotoimija, -viestijä ja kasvattaja

TOIMENPITEIDEN JAOTTELU

Toimenpiteet on jaoteltu sen mukaan, mitä tavoitetta toimenpide ensisijaisesti edistää. Jotkut toimenpiteet edistävät useampaa tavoitetta. Esimerkiksi metsittämiseen tai viherrakenteen lisäämiseen liittyvät toimenpiteet voivat vähentää luonnon köyhtymistä sekä kompensoida kasvihuonekaasupäästöjä lisäämällä tai ylläpitämällä hiilinieluja.

TOIMENPITEIDEN TILAT

Toimenpiteiden seuranta on selkeytetty merkitsemällä ne värikoodein. Vihreällä merkityt toimenpiteet ovat joko käynnissä tai varmuudella käynnistymässä. Keltaisella merkityt toimenpiteet ovat vielä selvitys- tai suunnitteluvaiheessa.

Tavoite 1:

Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 80%
vuoteen 2030 mennessä (vuoden 2007 tasosta)

Kuinka tavoitteeseen päästään:

1. Parannetaan energiatehokkuutta ja lisätään uusiutuvaa energiaa
2. Vähennetään liikenteen päästöjä
3. Lisätään ilmastokestävyyttä kaavoituksen, maankäytön ja rakentamisen avulla
4. Edistetään kiertotaloutta ja hankintojen kestävyyttä
5. Turvataan hiilinielut ja -varastot osana päästötavoitetta

Toimenpiteet

#	Toimenpide	Teema	Toimenpiteen kuvaus	Toimenpiteen tilanne	Toimiala ja yksikkö	Tavoiteltava vaikutus	Toteutumisvuosi	Lisätiedot (linkki)
1	Katuvalaistuksessa suurpainenatriumvalaisimien korvaaminen LED-valaisimilla	Energiatehokkuus ja uusiutuva energia	Vuonna 2025 suurpainenatriumvalaisimia on jäljellä n. 2000 kpl. Kaikki uudet katuvalaisimet toteutetaan LED-valotekniikalla.	Käynnissä	Tekniset palvelut, yhdyskuntatekniikka	Energiatehokkuuden lisääminen	Jatkuva	
2	Kaupungintalon aurinkosähköjärjestelmä	Energiatehokkuus ja uusiutuva energia	Toimenpide on ilmastotiekartta 2030:sta. Tilalaitos hakee vuonna 2025 rahoitusta tuottaa osa kaupungintalon kuluttamasta sähköstä aurinkopaneeleilla. Järjestelmä toteutetaan todennäköisesti vuonna 2026.	Käynnissä	Tekniset palvelut, tilalaitos	Uusiutuvan energian lisääminen	2025-2026	
3	Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen (JETS) 2026-2035 liittyminen	Energiatehokkuus ja uusiutuva energia	Julkisen alan energiatehokkuussopimus on työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston, Kuntaliitto ry:n sekä Maakuntien tilakeskus Oy:n välinen sopimus energian tehokkaammasta käytöstä julkisella alalla vuosina 2026–2035. Liittyminen käsitellään vuoden 2025 syksyllä teknisessä lautakunnassa.	Käynnissä	Tekniset palvelut, tilalaitos	Energiatehokkuuden lisääminen	2025-2035	
4	Kestävän kehityksen mukaiset kaupungin hankinnat	Kestävät hankinnat	Hankittava sähköenergia on CO ₂ -vapaata sopimuskaudella 1.1.2025 - 31.12.2028.	Käynnissä	Konsernipalvelut, kaupungin kilpailutuksia tekevät	Hankintojen ympäristöystävällisyyden ja kestävyys lisääminen	Jatkuva	
5	Naantalin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030:n mukaiset toimenpiteet	Liikenne ja liikkuminen	Naantalin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030 on kaupungin ensimmäinen aktiivista ja kestävästä liikkumista edistävä strategia. Ohjelman tavoitteena on luoda suuntaviivat kävelyn ja pyöräliikenteen systemaattiselle ja pitkäjänteiselle edistämistyölle Naantalissa. Ohjelma sisältää 19 toimenpidekokonaisuutta. Ohjelman seuranta raportoidaan vuosittain tekniselle lautakunnalle.	Käynnissä	Tekniset palvelut, Sivistyspalvelut	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, terveyden, turvallisuuden, tasa-arvon ja viihtyisyyden lisääntyminen.	2022-2030	Kävely ja pyöräily Naantali
6	Kaupungin työntekijöiden yhteiskäyttöinen sähköauto	Liikenne ja liikkuminen	Selvitys kaupungin työntekijöiden yhteiskäyttöisestä sähköautosta on tehty vuonna 2024, ja hankinta on tarkoitus toteuttaa lähivuosina.	Käynnissä	Tekniset palvelut, yhdyskuntatekniikka	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	2025-2027	

#	Toimenpide	Teema	Toimenpiteen kuvaus	Toimenpiteen tilanne	Toimiala ja yksikkö	Tavoiteltava vaikutus	Toteutumisvuosi	Lisätiedot (linkki)
7	Ilmastovaikutusten arviointi kaupungin tekemissä kaavoissa	Liikenne ja liikkuminen	Ilmastovaikutusten arviointi sisältyy kaikkiin kaupungin kaavoihin. Vuonna 2025 arviointi tehdään yhteensä 11 kaavalle.	Käynnissä	Tekniset palvelut, kaavoitus	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Jatkuva	
8	Naantalin rautatieliikennepaikan (asemanseutu) kehittäminen	Liikenne ja liikkuminen	Väylävirasto ja Naantalin kaupunki ovat toteuttaneet yhteishankkeena ratasuunnitelman Naantalin liikennepaikan kehittämiseksi. Ratasuunnitelma on ollut nähtävillä 20.3-22.4.2025, ja suunnitelma on tarkoitettu hyväksyä vuoden 2025 aikana. Alueelle on myös laadittu asemakaavaehdotus, joka on ollut yleisesti nähtävänä 18.2.-19.3.2025.	Käynnissä	Tekniset palvelut, yhdyskuntatekniikka	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Ratasuunnitelma 2024-2025	Naantalin liikennepaikan kehittäminen, ratasuunnitelma - Väylävirasto
9	Kaupungin omistamien joutomaiden kartoitus ja niiden muuttaminen metsiksi tai niityiksi	Metsät	Viheryksikkö kartoittaa ja muuttaa kaupungin omistamia joutomaita soveltuvien osien metsiksi tai niityiksi.	Käynnissä	Tekniset palvelut, viheryksikkö	Hiilinielujen lisääminen, luonnon köyhtymisen pysäyttäminen	Jatkuva	
10	Sähkökäyttöisten koneiden hankkiminen uusimisen yhteydessä	Kestävät hankinnat	Kaupungin käytössä olevien koneiden ja laitteiden uusimisen yhteydessä siirrytään ensisijaisesti sähkökäyttöisiin.	Käynnissä	Tekniset palvelut, yhdyskuntatekniikka	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Jatkuva	
11	Henkilö- ja pakettiautohankinnoissa siirtyminen vähäpäästöisiin ajoneuvoihin	Kestävät hankinnat	Strateginen toimenpide: henkilö- ja pakettiautohankinnoissa siirrytään vähäpäästöisiin ajoneuvoihin. Mittari: vähäpäästöisiä ajoneuvoja vähintään 38,5 %:ia hankittavista ajoneuvoista.	Käynnissä	Tekniset palvelut, yhdyskuntatekniikka	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Jatkuva	
12	Kasvisruuan ja lähikalan suosiminen kaupungin kokoustarjoiluissa	Kestävät hankinnat	Keittiö pyrkii kaupungin kokoustarjoiluissa tarjoamaan kasvis- ja lähikalavaihtoehtoja aina kun se on mahdollista. Tarjoilut valmistetaan aina tilauksen mukaisesti.	Käynnissä	Kaupungin kaikki toimialat	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, lähialueen elinkeinotoiminnan tukeminen	Jatkuva	

#	Toimenpide	Teema	Toimenpiteen kuvaus	Toimenpiteen tilanne	Toimiala ja yksikkö	Tavoiteltava vaikutus	Toteutumisvuosi	Lisätiedot (linkki)
13	Bio-, kiertotalous- ja cleantech -liiketoiminnan edistäminen Nesteen entisellä jalostamoalueella	Kiertotalous	Toimenpide on Naantalin kaupunkistrategia 2026:ssa. Tarkoitus on Nesteen entisen jalostamoalueen ja Luolalan yksityisomistuksessa olevien maa-alueiden kehittäminen yhteistyössä alueen maanomistajien kanssa ja satamasidonnaisten teollisuustoiminnan kehittämisedellytysten tukeminen.	Käynnissä	Kaupunginjohtaja, tekninen johtaja, elinkeinopäällikkö	Kiertotalouden ja vihreän siirtymän edistäminen	2023 eteenpäin	Naantalin kaupunki ja Neste Oyj ovat sopineet maakaupasta Naantali Liquid Wind yhteistyöhön TSE:n kanssa synteettisen polttoaineen tuotantolaitoksen perustamiseksi Naantaliin Naantali
14	Jätteiden monilokeroastiat keskeisimmille turistialueille	Kiertotalous	Kaupunki järjestää jätteiden monilokeroastioita keskeisimmille turistialueille kesäkausiksi.	Käynnissä	Tekniset palvelut, tilapalvelut, viheryksikkö	Kiertotalouden edistäminen	Jatkuva	
15	Jätteiden monilokeroastiat keskeisimmille kaupungin toimipisteille	Kiertotalous	Kaupunki selvittää mahdollisuutta järjestää jätteiden monilokeroastioita keskeisimmille toimipisteille, kuten kaupungintalolle ja kouluihin.	Selvitetään	Tekniset palvelut, tilapalvelut	Kiertotalouden edistäminen	2025-2026	
16	Sähköisen säilyttämisen hanke ja sähköisen arkistoinnin käyttöönotto hallintopalveluissa	Kiertotalous	Kaupunkiorganisaation paperiaineistojen digitoimista ja viemistä sähköiseen säilytykseen edistetään systemaattisesti. Myös hallinnoimattomien sähköisten aineistojen vientiä verkkolevyiltä tai muista tallennuspaikosta sähköiseen säilytysjärjestelmään edistetään.	Käynnissä	Hallintopalvelut, tietohallinto	Resurssien säästäminen	Jatkuva	
17	Digi Ensin –hanke	Kiertotalous	Kyseessä on hallituksen hanke, jossa pyritään sähköistämään mm. viranomaisviestintää ja tiedoksiantoa. Lainsäädäntö astuu voimaan vuoden 2026 alusta. Naantalin kaupungilla hankkeessa pyritään ottamaan päätöksentekoa sisältävissä järjestelmissä käyttöön suositellut Suomi.fi-viestit ja sähköistämään loputkin analogiset toimenpiteet.	Käynnissä	Hallintopalvelut, tietohallinto	Resurssien säästäminen	Jatkuva	Digi ensin -hanke Digi- ja väestötietovirasto

#	Toimenpide	Teema	Toimenpiteen kuvaus	Toimenpiteen tilanne	Toimiala ja yksikkö	Tavoiteltava vaikutus	Toteutumisvuosi	Lisätiedot (linkki)
18	Naantalin Vuokratalot Oy:n toimenpiteet	Energiatehokkuus ja uusiutuva energia	Vuoden 2025 aikana sähköautojen latauspaikkojen määrää lisätään 16 kpl, jolloin latauspaikkoja tulee olemaan Naantalin Vuokratalot Oy:n kiinteistöillä yhteensä n. 200 kpl.	Käynnissä	Naantalin Vuokratalot Oy	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	2025	

Tavoite 2:

Luonnon köyhtymisen pysäyttäminen vuoteen 2030
mennessä

Kuinka tavoitteeseen päästään:

1. Lisätään luontotietoa ja sen hyödyntämistä
2. Kehitetään kaupungin sisäistä toimintamallia
3. Suojellaan ja hoidetaan uhanalaisia elinympäristöjä ja eliölajeja
4. Lisätään uuselinympäristöjä
5. Torjutaan vieraslajeja
6. Hoidetaan kaupungin omistamia metsiä kestävästi
7. Säilytetään ja lisätään kaupunkiluonnon monimuotoisuutta

Toimenpiteet

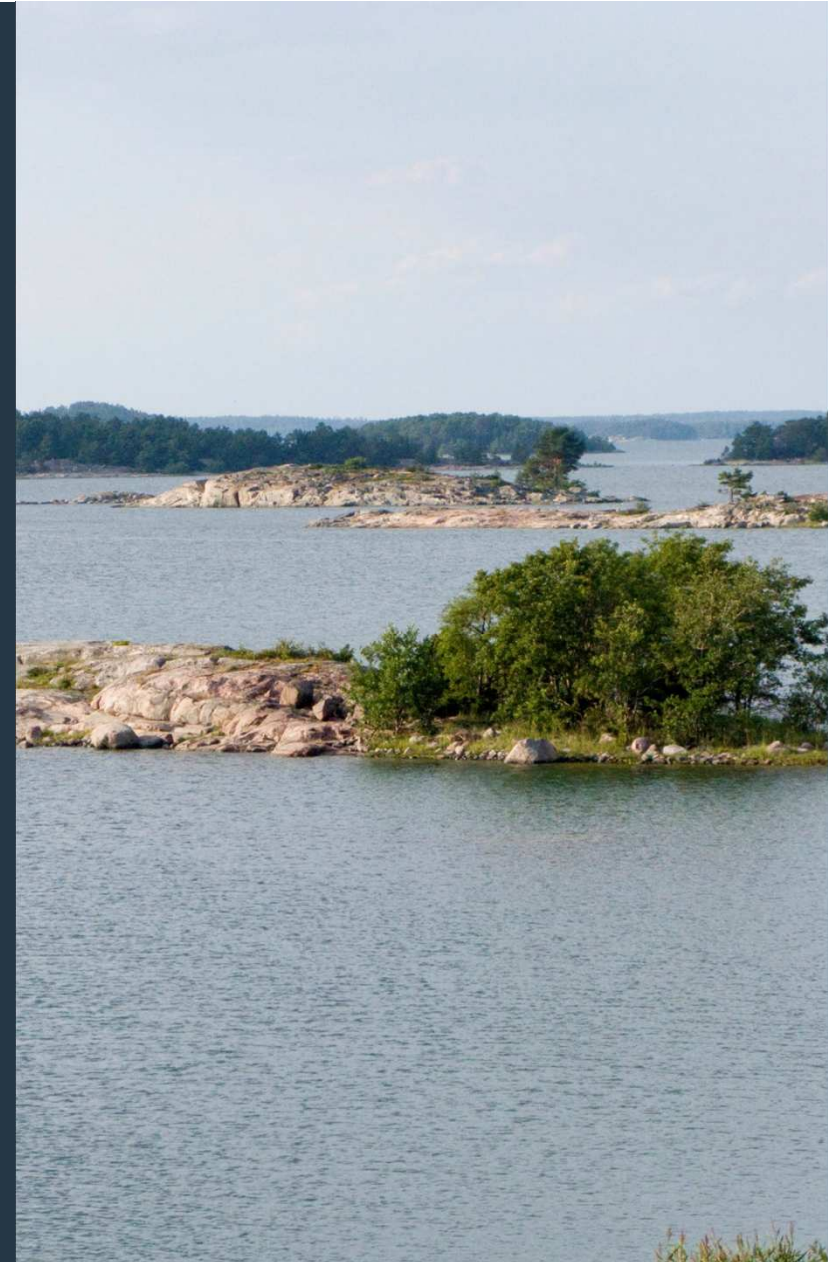
#	Toimenpide	Teema	Toimenpiteen kuvaus	Toimenpiteen tilanne	Toimiala ja yksikkö	Tavoiteltava vaikutus	Toteutusvuosi	Lisätiedot (linkki)
19	Kaupungin omistamien metsäalueiden liittäminen METSO-ohjelmaan	Elinympäristöjen hoito	Tarkoitus on liittää METSO-ohjelmaan soveltuvin osin Naantalin kaupungin omistamia talouskäytössä olevia metsäalueita, jotka sijaitsevat saarissa. Viheryksikkö on ehdottanut METSO-kohteita ELY-keskukselle.	Käynnissä	Tekniset palvelut, viheryksikkö	Luonnon köyhtymisen pysäyttäminen suojelemalla metsäalueita, hiilinielujen lisääminen	Jatkuva	
20	Uuden luonnonsuojelun alueen perustaminen	Elinympäristöjen hoito	Tarkoitus on perustaa luonnonsuojelualue Viialanjärvelle. Naantalin Viialanjärven luontoselvitys valmistui konsulttityönä vuonna 2024. Asia viedään päätöksentekoon vuoden 2025 aikana.	Käynnissä	Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu	Luonnon köyhtymisen pysäyttäminen	2025	
21	Pölyttäjäturvallisuuden ympäristönhoidon edistäminen Naantalin kaupungissa	Elinympäristöjen hoito	Naantalin kaupungin ympäristönsuojelu ja viheryksikkö osallistuvat yhteistyökumppanina Suomen luonnonsuojeluliiton vetämään Priodiversity LIFE-hankkeeseen 2024-2028. Hanke sisältää: 1. pölyttäjäturvallisuuden ympäristönhoidon demonstraatioalueen perustamisen 2. demoalueen hoitosuunnitelman laadinnan ja hoidon toteuttamisen 3. viheralueiden suunnittelusta ja hoidosta vastaavien ammattilaisten kouluttamista 4. ympäristökasvatusta ja viestintää kuntalaisille, kotipuutarhureille ja taloyhtiöille.	Käynnissä	Suomen luonnonsuojeluliitto, Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu ja viheryksikkö	Luonnon köyhtymisen pysäyttäminen, pölyttäjien elinolosuhteiden ja sitä kautta luonnon monimuotoisuuden parantaminen.	2024-2028	Luonnonsuojeluliitto mukana luontokatoa torjuvassa jättihankkeessa - Suomen luonnonsuojeluliitto/
22	Varsinais-Suomen Helmikunnat III-hanke	Perinnebiotoopit	Varsinais-Suomen Helmikunnat III on Valonian ja viiden varsinaissuomalaisen kunnan yhteinen luonnonhoitohanke, joka toteutetaan 1.6.2024–31.10.2025. Mukana ovat Laitila, Naantali, Parainen, Salo ja Uusikaupunki. Naantalissa kunnostuskohteena on Velkuanmaan Sekstantin katajaketo.	Käynnissä	Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu	Luonnon monimuotoisuuden lisääminen, perinneympäristöjen ylläpitäminen	2024-2025	Varsinais-Suomen Helmikunnat 3 – Valonia
23	Mosaiikin paloista lumoketjuksi, Mosaiikki-hanke	Elinympäristöjen hoito	Päätavoite on ennallistaa jo olemassa olevia arvokkaiksi tunnistettuja luonnon monimuotoisuuskohteita sekä luoda ja kehittää uuelinympäristöjä luonnon monimuotoisuudeltaan sekä elinolosuhteiltaan heikentyneille urbaaneille alueille. Naantalissa Luolalan teollisuusalueelle toteutetaan pölyttäjille sopivia elinympäristöjä.	Käynnissä	Turun kaupunki, Naantalin kaupungin Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu	Luonnon monimuotoisuuden lisääminen	2024-2026	

#	Toimenpide	Teema	Toimenpiteen kuvaus	Toimenpiteen tilanne	Toimiala ja yksikkö	Tavoitettava vaikutus	Toteutumisvuosi	Lisätiedot (linkki)
24	Saariston linnut törmiltä ruovikoihin -hanke	Elinympäristöjen hoito	Hankkeessa tehdään konkreettisia toimia, joilla voidaan parantaa lintujen pesimäolosuhteita. Hankkeessa on tavoitteena selvittää työpakettien mukaisille linnuille kunnostettavia elinympäristöjä ensisijaisesti kuntien omistamilta alueilta, tehdä pääskyille keinopesiä kohteilla, joilla niiden katsotaan eniten hyödyttävän pääskyjen pesintää sekä vesilintujen osalta määritellä kunnostustoimenpiteet valituilla kohteilla kunnittain.	Käynnissä	Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu	Luonnon köyhtymisen pysäyttäminen	2025-2026	
25	Luontopaikkatiedon saavutettavuuden ja vaikuttavuuden lisääminen kaupunkiorganisaation sisällä	Luontotieto	Luontopaikkatiedon saavutettavuuden ja vaikuttavuuden lisääminen esim. kehittämällä kaupungin Tiera City-ohjelmaa.	Käynnissä	Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu ja paikkatietoasiantuntija	Luonnon parempi huomioiminen organisaation toiminnassa ja päätöksissä	2024-2026	
26	Viherrakenneselvityksen teettäminen	Luontotieto	Riittävien ekologisten käytävien turvaaminen ja parantaminen sekä lähivirkistysverkon kehittäminen ja turvaaminen teettämällä Naantalın kaupungille viherrakenneselvitys.	Selvitetään	Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu ja kaavoitus	Luonnon köyhtymisen pysäyttäminen, hiilinielujen lisääminen, ilmastonmuutokseen sopeutuminen	2025-2026	
27	Kaupungin niittyjen kartoittaminen ja uudelleenluokittelu	Elinympäristöjen hoito	Viheryksikössä käytössä valtakunnallinen viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020. Omistajarekisteriä päivitetään koko ajan viheralueiden / niittyjen kunnossapitoluokituksenkin osalta.	Käynnissä	Tekniset palvelut, viheryksikkö	Kartoittamisen avulla uusia alueita suunnitella luontoarvot voidaan ottaa paremmin huomioon.	Jatkuva	
28	Kaupungin mailla olevien uhanalaisiksi luokiteltujen perinnebiotooppien hoito	Elinympäristöjen hoito	Kaupunki hoitaa maillaan olevia uhanalaisiksi luokiteltuja perinnebiotooppeja.	Käynnissä	Tekniset palvelut, viheryksikkö	Luonnon monimuotoisuuden lisääminen perinneympäristöjä hoitamalla	Jatkuva	
29	Kaupunki pitää yllä ja lisää ajantasaista luontotietoa erilaisin luontoselvityksin	Luontotieto	Kaupunki voi teettää tai tehdä omana työnään erilaisia luontoselvityksiä kunnan luontotiedon lisäämiseksi esim. uhanalaisista lajeista ja luontotyypeistä. Ajantasaisilla luontotiedoilla saadaan tietoa kaupungin luonnon nykytilasta. Vuonna 2025 on julkaistu perinnebiotooppiopas, minkä lisäksi vedenalaisia luontokartoituksia tehdään kaupungin omistuksessa olevilta vesialueilta Rymättylän Korvenmaa-Pakinainen-Pähkinäisten seudulla, jotka ovat paikallisesti ekologisesti merkittäviä merialueita (PEMMA).	Käynnissä	Tekniset palvelu, ympäristönsuojelu	Luonnon parempi huomioiminen organisaation toiminnassa ja päätöksissä	Jatkuva	

#	Toimenpide	Teema	Toimenpiteen kuvaus	Toimenpiteen tilanne	Toimiala ja yksikkö	Tavoiteltava vaikutus	Toteutumisvuosi	Lisätiedot (linkki)
30	Kaupunki kehittää maankäytön sisäisiä suunnitteluprosesseja luonnon monimuotoisuutta säästävällä ja lisäävällä tavalla	Kaupungin sisäinen toimintamalli	Luonnon monimuotoisuutta koskevat tavoitteet viedään konkreettisina toimina osaksi kaupungin erilaisia maankäytön suunnitteluprosesseja.	Selvitetään	Tekniset palvelut	Luonnon parempi huomioiminen organisaation toiminnassa ja päätöksissä	2025-2030	
31	Kaupunki perustaa uuselinympäristöjä (niityt, kedot, lehdot)	Uuselinympäristöt	Uuselinympäristö tarkoittaa ihmisen luomaa tai muokkaamaa elinympäristöä. Uuselinympäristöjen avulla voidaan tukea osaa lajeista ja luontotyypeistä. Uuselinympäristöjä toteutetaan esim. Priodiversity LIFE-hankkeessa.	Käynnissä	Tekniset palvelut, viheryksikkö	Luonnon köyhtymisen pysäyttäminen	2024-2028	
32	Naantalin Vuokratalot Oy:n toimenpiteet	Uuselinympäristöt	Naantalin Vuokratalot Oy selvittää mahdollisuutta perustaa niitty Käköläntien 23 ja Emmankujan 2 kiinteistöjen piha-alueelle.	Selvitetään	Naantalin Vuokratalot Oy	Luonnon köyhtymisen pysäyttäminen	2025	

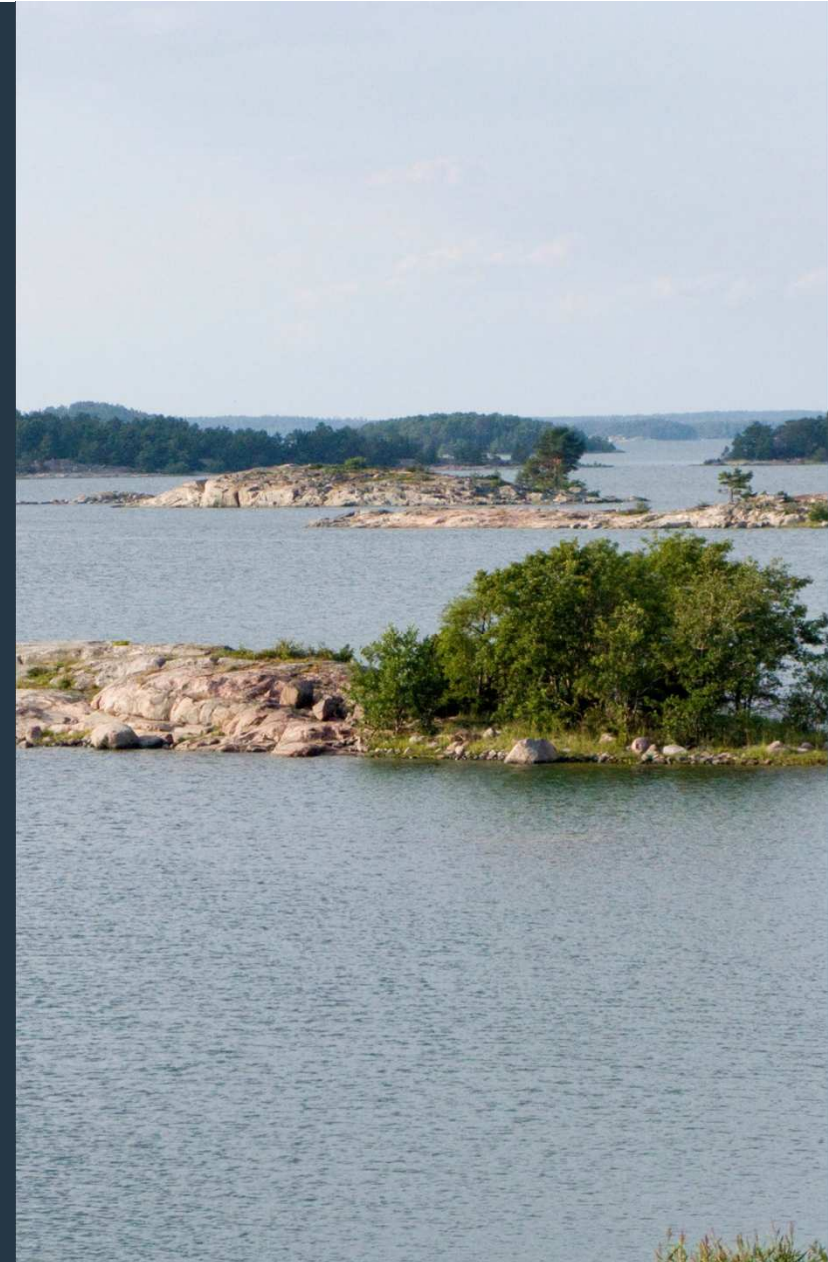
Tavoite 3:

Saaristomeren ja vesistöjen hyvä tila vuoteen 2030
mennessä

Kuinka tavoitteeseen päästään:

1. Toteutetaan konkreettisia toimia valuma-alueella
2. Tehdään yhteistyötä ylikunnallisissa verkostoissa

Toimenpiteet

#	Toimenpide	Teema	Toimenpiteen kuvaus	Toimenpiteen tilanne	Toimiala ja yksikkö	Tavoiteltava vaikutus	Toteutumisvuosi	Lisätiedot (linkki)
33	Vaarjoen kosteikon perustaminen	Konkreettiset toimet valuma-alueella	Kaupunki on laatinut vuoden 2024 aikana Vaarjoen kosteikon yleissuunnitelman ELY-keskuksen avustuspäätöksellä tuettuna. Vaarjoelle toteutetaan kosteikon sijaan tulvaniitty talvella 2025-2026.	Käynnissä	Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu	Saaristomeren tilan parantaminen vähentämällä ravinnekuormitusta mereen	2025-2026	
34	Coastrider-tutkimukset Naantalin merialueilla	Konkreettiset toimet valuma-alueella	Coastrider-tutkimus on Havsmannualen 2-hankkeessa kehitetty vedenlaadun tutkimusmenetelmä. Hankkeen tutkimustulosten avulla on kehitetty vedenlaatumittauksiin pohjautuva toimintamalli rannikkovesien kuormittuneisuuden ajallisesti ja alueellisesti tarkkaan ja kattavaan arviointiin. Vedenlaatua seuraamalla saadaan tietoa vesistön tilassa tapahtuvista muutoksista ja valuma-alueella tehtävien toimien vesistövaikutuksista.	Käynnissä	Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu	Löytää nk. Hot spot-alueet, joissa Saaristomeren tilan parantamiseksi tähtäävät toimet ovat erityisen kannattavia sekä seurata toimien vaikuttavuutta.	Valtuustokausittain	prolitore.fi/fi/etusivu/
35	Naantalin merenlahdet -hanke	Konkreettiset toimet valuma-alueella	Kaupungin alueen hot spot -kohteiksi tunnistetuille merenlahdille tehty kunnostussuunnitelmat valmistuvat 2025. Hankkeessa parannetaan myös Naantalin asukkaiden ympäristötietoisuutta vesiluonnosta ja luontoarvoista, edistetään omatoimista kansalaistoimintaa, annetaan neuvontaa sekä tuetaan omatoimisia kunnostuksia ja järjestäytymistä vesiensuojelun kentässä.	Käynnissä	Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu, Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys ry	Saaristomeren tilan parantaminen, ympäristökasvatuksen lisääminen	2023-2025	
36	Ärviän esiintyminen ja poisto Naantali -hanke 2025–2026	Konkreettiset toimet valuma-alueella	Hanke toteutetaan yhdessä Turun Ammattikorkeakoulun kanssa. Hankkeessa testataan dronekuvauksen soveltuvuutta tähkä-ärviän ja uposkasvillisuuden kartoittamisessa. Lisäksi tavoitteena on testata tähkä-ärviän poistoa ja hyötykäyttöä käytännössä sekä saada alustavia tuloksia korjuun vaikutuksista pilottialueella. Tavoitteena on saada kokonaiskuva tähkä-ärviän esiintymisestä Naantalissa, siksi sen esiintymistä kartoitetaan myös keräämällä kansalaishavaintoja kunnan alueelta.	Käynnissä	Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu, Turun AMK	Saaristomeren tilan parantaminen	2025-2026	Ärviän esiintyminen ja poisto Naantali - Maaseutuverkosto
37	Askaisten- ja Mynälahden valuma-alueyhteistyö -hanke	Konkreettiset toimet valuma-alueella	Hankkeessa kartoitetaan alueen keskeiset sidosryhmät ja heidän tarpeensa, kootaan ja analysoidaan olemassa oleva selvitys- ja tutkimustieto, määritetään yhteinen alueellinen visio (<i>vesialuevisio</i>), jonka avulla tavoitteet pyritään sovittamaan alueellisiin ja paikallisiin tarpeisiin sekä laaditaan yhteistoimintasuunnitelma valuma-alueyön järjestäytymiselle.	Käynnistymässä syksyllä 2025	Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu	Saaristomeren tilan parantaminen	2025-2027	Askaisten- ja Mynälahden valuma-alueyhteistyö - Saaristomeren Suojelurahasto

#	Toimenpide	Teema	Toimenpiteen kuvaus	Toimenpiteen tilanne	Toimiala ja yksikkö	Tavoiteltava vaikutus	Toteutusvuosi	Lisätiedot (linkki)
38	Septitankin perustaminen Teersaloon	Konkreettiset toimet valuma-alueella	Vuoden 2022 asukasbudjetointikyselyssä toivottiin lisää imutyhjennuslaitteita. Kaupunki perustaa septitankin tyhjennyspisteen Teersaloon vuoden 2025 aikana.	Käynnissä	Tekniset palvelut	Saaristomeren tilan parantaminen	2025	
39	Velkuan vesi- ja jätevesihuollon parantaminen ja kehittäminen	Konkreettiset toimet valuma-alueella	Velkuan vesi- ja jätevesihuolto tullaan liittämään Turun puhdistamoon. Suunnitelma on valmistunut vuonna 2024, rakentaminen alkaa tulevina vuosina.	Käynnissä	Tekniset palvelut, vesihuoltolaitos	Saaristomeren tilan parantaminen	2024-2028	
40	Suodattimia hulevesikaivoihin	Konkreettiset toimet valuma-alueella	Vuoden 2024 aikana on kokeiltu suodattimia hulevesikaivoissa. Tuloksista raportoidaan vuoden 2025 aikana. Vuonna 2025 on päätetty jatkaa suodattimien käyttöä hulevesikaivoissa.	Käynnissä	Tekniset palvelut, vesihuoltolaitos	Mikromuovin ja muun materiaalin nappaaminen ennen päätymistä mereen	2024-2025	
41	Kaupungin ympäristönsuojelun Saaristomeriraha vuodelle 2025	Konkreettiset toimet valuma-alueella	Naantalin kaupunki on varannut vuodelle 2025 ympäristönsuojelun kustannuspaikalle 100 000 euroa ostopalveluihin konkreettisiin Saaristomeren pelastustoimiin Naantalin alueella. Kaupunginhallitus on päättänyt 17.3.2025 kokouksessaan, mihin määräraha käytetään.	Käynnissä	Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu	Saaristomeren tilan parantaminen	2025	Kaupunginhallitus Pöytäkirja 17.03.2025 § 55 Naantalin kaupunki
42	Saaristomeritoimien yleissuunnitelma vuosille 2025-2030	Konkreettiset toimet valuma-alueella	Yleissuunnitelma vuosille 2025-2030 valmistui vuoden 2024 lopulla. Suunnitelma toteuttaa Naantalin kaupunkistrategiaa 2026, missä on sitouduttu toimimaan Saaristomeren parhaaksi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, tavoitteena konkreettiset toimenpiteet ravinnekuorman vähentämiseksi. Yleissuunnitelmaan listattiin ne toimet, joita kaupunki voi itse toteuttaa.	Käynnissä	Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu	Saaristomeren tilan parantaminen	2025-2030	Yleissuunnitelma 2025-2030_0.pdf

Tavoite 4:

Naantali on esimerkillinen ympäristö- ja
ilmastotoimija, -viestijä ja -kasvattaja

Kuinka tavoitteeseen päästään:

1. Kaupungin koulut ja päiväkodit kasvattavat lapsia arvostamaan ympäröivää luontoa ja antavat perustan hyvän luontosuhteen syntymiselle
2. Kehitetään vaikuttavaa ympäristö- ja ilmastoviestintää
3. Toimitaan aktiivisesti alueellisissa ja paikallisissa verkostoissa
4. Huomioidaan ympäristövastuullisuus omistajaohjauksessa
5. Edistetään vihreän siirtymän- ja kiertotalousyritysten sijoittumista Naantaliin

Toimenpiteet

#	Toimenpide	Teema	Toimenpiteen kuvaus	Toimenpiteen tilanne	Toimiala ja yksikkö	Tavoiteltava vaikutus	Toteutumisvuosi	Lisätiedot (linkki)
43	Kaupungin osallistuminen Itämeripäivään vuosittain	Ympäristöviestintä	John Nurmisen Säätiön käynnistämää ja koordinoimaa Itämeripäivää vietetään vuosittain aina elokuun viimeisenä torstaina erilaisten tapahtumien ja tempausten parissa. Kaupunki osallistuu Itämeripäivään vuosittain esim. viestimällä, aktivoimalla kaupungin toimialoja ja järjestämällä tapahtumia. Vuonna 2025 järjestetään seminaari teemalla vedenalainen luonto.	Käynnissä	Tekniset palvelut, ympäristönsuojelu ja viestintä	Ympäristö- ja ilmastoviestinnän lisääminen	Jatkuva	Itämeripäivä
44	Mahanpuruja muovista -kampanja	Ympäristöviestintä	Mahanpuruja muovista -kampanjassa hulevesiviemärin kaivonkansia merkitään värikäillä tarroilla, jotta tieto roskien kulkureiteistä lisääntyisi ja roskaantuminen vähenisi. Naantali osallistuu ensimmäistä kertaa kampanjaan, ja se toteutetaan 18.–31.8.2025.	Käynnissä	Tekniset palvelut ja viestintä	Ympäristökasvatuksen lisääminen	2025	Mahanpuruja muovista - Pidä Saaristo Siistinä ry
45	Kimppakyytisovelluksen käyttöönottoon kannustaminen	Liikenne ja liikkuminen	Kimppakyytisovellus on otettu jo aiemmin käyttöön ja siitä on viestitty erilaisissa tilaisuuksissa. Vuonna 2025 tarkoituksena on viestiä sovelluksesta asukkaille ja Naantalissa liikkuville Yksi matka viikossa -kampanjan tiimoilta.	Käynnissä	Hallintopalvelut, viestintä ja elinkeinopalvelut	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Jatkuva	
46	Kaupunki kehittää Pakinaisista luonnonhoitotoimien talkoopaikka	Yhteistyö	Kaupungin tarkoituksena on kehittää Pakinaisista luonnonhoitotoimien talkoopaikka yhteistyössä valtakunnallisen järjestöjen kanssa.	Selvitetään	Tekniset palvelut	Luonnon köyhtymisen pysäyttäminen	2025-2026	
47	Saaristokasvatusohjelma	Ympäristökasvatus	Saaristokasvatus edistää naantalilaisten lasten ja nuorten suhdetta arvokkaaseen kotiseutuunsa vahvistamalla lasten suhdetta luontoon ja nostamalla esiin niitä monia mahdollisuuksia, joita saaristo tarjoaa lapsille ja nuorille kasvuympäristönä. Kokonaisuutta on kehitetty yhteistyössä mm. Åbo Akademin SALT-verkoston kanssa.	Käynnissä	Sivistyspalvelut, varhaiskasvatus ja perusopetus, Åbo Akademin SALT-verkosto	Ympäristökasvatuksen lisääminen	2024 eteenpäin	
48	Naantalin Vuokratalot Oy:n toimenpiteet	Ympäristöviestintä	Tarkoitus on kehittää ympäristöasioista viestimistä mm. nettisivuilla.	Käynnissä	Naantalin Vuokratalot Oy	Ympäristö- ja ilmastoviestinnän lisääminen	Jatkuva	